

TN § 121 Motion. Sjukresor

TN 2019/1877
TNAU § 107

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden föreslår fullmäktige att besluta att

1. en enhetstaxa på sjukresor införs exklusive utomlännsresa.
2. Anslutningsresa med taxi eller egen bil ersätts till lämpligast hållplats som trafikeras, enligt Tommy Gardells (S) yrkande.

En motion har inkommit från Socialdemokraterna angående förslag till ändring av sjukresebestämmelserna.

Motionärerna anser att nuvarande system för sjukresor inom Region Gotland har brister och kostnaderna är olika beroende var man bor på Gotland och resor till utomlänsvård har blivit dyra. Rimligt vore att alla betalade samma egenavgift var man än bor samt vilket sjukhus man än åker till. En enhetstaxa skulle förbättra särskilt för de som bor på landsbygden och samtidigt bli dyrare för de som bor nära sjukvården. Att anslutningsresa till buss med taxi eller privatbil ersätts utan särskild prövning. Att begreppet närmaste hållplats och avstånd till bostaden tas bort och man väljer själv hållplats och får bilersättning och ersättning för taxi och buss vid uppvisande av kvitto. Ett enklare system som minskar administrationen för alla och blir lätt att förstå. Enligt motionären blir det en utjämnande kostnad så totalt borde kostnaden inte öka för regionen.

Ärendet har varit i tekniska nämnden 21-02-17 § 41, beslut togs att återremittera ärendet med uppdrag till teknikförvaltningen att ta fram en konsekvensanalys för resenärer gällande förslag på enhetstaxa.

Tekniska nämnden beslutade 21-02-17 att återremittera ärendet med uppdrag till teknikförvaltningen att ta fram en konsekvensanalys för resenärer gällande förslag på enhetstaxa; hur många och vilka får dyrare respektive billigare avgift samt hur slår detta mot förvaltningen gällande intäkter/kostnader. Förslag på olika nivåer för egenavgift.

Utomlänsvården ska exkluderas i dessa analyser, enligt Lina Runanders (M) yrkande.

Sjukresebestämmelserna grundar sig i Lag (1991:419) om resekostnadsersättning för sjukresor. Förutom lagen har Regionfullmäktige beslutat om riktlinjer och taxa för egenavgifter gällande sjukresor för personer som är folkbokförda på Gotland.

Ett högkostnadsskydd på 1900 kr finns för sjukresor. När resenären kommit upp i det beloppet åker den utan egenavgift i ett år från den första sjukresedagen man reste

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

och framåt. Detta innebär att en resenär inte betalar mer än 1900 kr/per år för sina sjukresor.

Från den 19 oktober 2019 till september 2020 uppgick antalet sjukresor på Gotland till 23 480 resor varav 12 341 av dessa resor ingick i högkostnadskortet. Därtill åkte ca 12 000 resenärer sjukresa med buss gratis. Kostnad för sjukresor under perioden uppgick till 9 217 326 kr, egenavgifterna för dessa resor var 1 359 575 kr. 1 513 personer hade högkostnadskort under perioden och betalade ingen egenavgift för sina resor. Det innebär att egenavgifterna var 14,75 % av kostnaderna för sjukresor från oktober 2019 till september 2020 för sjukresor på Gotland, en relativt låg procentsats för egenavgift.

jan-19		1-7 km	Antal	8-15 km	Antal	16-27 km	Antal	Över 27 km	Antal
Hur många resor per individ/månad		1-9 resor	183	1-7 resor	31	1-4 resor	54	1-8 resor	278
Hur många resor per individ/månad med högkostnadskort		1-21 resor	39	1-14 resor	38	1-25 resor	52	1-42 resor	123
jan-20		1-7 km	Antal	8-15 km	Antal	16-27 km	Antal	Över 27 km	Antal
Hur många resor per individ/månad		1-10 resor	189	1-5 resor	15	1-4 resor	30	1-6 resor	200
Hur många resor per individ/månad med högkostnadskort		1-30 resor	59	1-24 resor	17	1-4 resor	9	1-25 resor	45
jan-21		1-7 km	Antal	8-15 km	Antal	16-27 km	Antal	Över 27 km	Antal
Hur många resor per individ/månad		1-4 resor	57	1-5 resor	20	1-10 resor	60	1-8 resor	211
Hur många resor per individ/månad med högkostnadskort		1-40 resor	43	1-23 resor	7	1-25 resor	21	1-34	49

Bedömning

Ett alternativ är att ändra regelverket enligt de önskemål som motionärerna framfört. Förslagen och konsekvenserna av dessa beskrivs nedan.

Samma egenavgift för sjukresa ska gälla oavsett hur långt du reser.

Om man under perioden okt-19 – sept-20 haft enhetstaxa, skulle den behövt vara på 122 kr/resa för att behålla intäkterna på samma nivå som Region Gotland har fått in via nuvarande taxa under perioden för sjukresor på Gotland. Det innebär också en relativt låg egenavgift om 14,75 % av den faktiska kostnaden för resorna.

Fördelning dyrare/lägre per person räknat på resor på Gotland om enhetstaxa skulle vara 122 kr/enkelresa:

Under perioden 191001-200930

utan högkostnadskort

Dyrare avgift	5055 personer
Lägre avgift	6084 personer

Under perioden januari 2021

utan högkostnadskort

Dyrare avgift	446 personer
Lägre avgift	573 personer

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

Exempel på olika procentsatser på enhetstaxa oktober -19 – september 20, Gotland

Antal procent per resa i egenavgift	Egenavgift per resa med enhetstaxa
14,75 % (faktisk procent under perioden)	122 kr
17 %	140 kr
20 %	165 kr
25 %	207 kr

Exempel på procentsatser på enhetstaxa januari 2021, Gotland

Antal procent per resa i egenavgift	Egenavgift per resa med enhetstaxa
12,4 % (faktisk procent i januari 2021)	118 kr
15 %	142 kr
17 %	161 kr
20 %	190 kr
25 %	238 kr

Svensk Kollektivtrafik gjorde 2019 en sammanställning över sjukresor i hela Sverige och den visar att:

Egenavgiften för en anordnad resa som är 1 km lång varierar i landet mellan 30 – 200 kr per resa. Genomsnittet i landet är 110 kr per resa. Den stora skillnaden i avgift för korta resor beror på att flertalet organisationer har samma avgift för en kort som en lång sjukresa. Detta motiveras ofta som en rättvisaspekt, man ska kostnadsfritt ha lika långt till vården oavsett om man bor centralt eller i ett hörn av länet.

För långa resor (50 km) varierar egenavgiften för sjukresor mellan 60 och 200 kr per resa, genomsnittet i landet är 116 kr per resa.

För resor som resenären själv anordnar och får ersättning för görs ofta ett avdrag som motsvarar en egenavgift. Beloppet varierar för olika färdmedel och konstruktionerna av dessa ersättningar varierar mycket mellan olika regioner.

Ta bort särskild prövning av anslutningsresa till buss med taxi eller privatbil.

Den enda prövningen Region Gotland gör i samband med anslutningsresa med taxi eller privatbil är avståndet hemifrån till lämplig hållplats för den allmänna kollektivtrafiken. Avser motionären just avståndet mellan hemmet och lämplig hållplats anser förvaltningen att nuvarande regelverk gällande avstånd inte ska ändras.

Ändras regelverket enligt motionen skulle resenären själva fritt välja vilken av de ca 450 hållplatser som skulle vara lämplig och som följd av detta skulle Region Gotland troligtvis få fler som ansöker om ersättning för anslutningsresa.

Ta bort begreppet ersättning till närmaste hållplats i förhållande till bostad och i stället får kund välja själv vilken hållplats de ska åka till och får bilersättning och ersättning för taxi och buss vid uppvisande av kvitto.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

Om begreppet närmaste hållplats tas bort så kommer det sannolikt innebära att vi får fler ersättningskrav med egen bil hela vägen till sjukvården eftersom avstånden på Gotland är relativt små. Förvaltningen anser att begreppet närmaste hållplats ersätts med lämplig hållplats i taxedokumentet.

Kostnaden skulle sannolikt också öka för anslutningsresa med taxi eftersom egenavgiften för det är 52 kronor.

Ett annat alternativ är att behålla samma princip som idag. Det vill säga att:

Resenären betalar en egenavgift efter hur långt denne åker, är sträckan kort så betalas en lägre avgift, är sträckan längre betalar man en högre avgift.

Egenavgift för sjukresor på Gotland:

1-7 km = 109 kr

8-15 km = 114 kr

16-27 km = 136 kr

Över 27 km = 157 kr

I dag ersätter regionen anslutningsresa med privatbil till lämplig hållplats om avståndet är mer än 12 km. Resenären betalar inget för bussresan, någon annan prövning görs inte. Har resenären betalat för bussresan skickar resenären in busskvittot till Region Gotland och får ersättning.

För anslutningsresa med taxi till lämplig hållplats (dock lägst 3 km) betalar resenären en egenavgift för anslutningsresan på 52 kr. Resenären betalar inget för bussresan, någon annan prövning görs inte. Har resenären betalat för bussresan skickar resenären in busskvittot till Region Gotland och får ersättning.

Ersättning för egen bil till o från sjukvårdsinrättning ersätts om man har fler än 8 behandlingar under en 4 veckors period.

Barn- och genusperspektiv – Enligt dagens regler så betalar barn olika egenavgifter för sina sjukresor beroende på hur långt de åker. Enligt motionens förslag skulle alla barn få samma egenavgifter för sina sjukresor oavsett hur långt de åker.

Landsbygdsperspektiv – Enligt motionen förslag skulle resenärer som åker längre än 15 km få en lägre kostnad mot i dag. Resenärer som åker korta sträckor får däremot en högre kostnad jämfört med i dag. Högkostnadsskyddet är lika, oavsett vad du bor på Gotland.

Ekonomisk konsekvensanalys – Om reglerna skulle ändras enligt motionens förslag innebär det troligtvis att Region Gotland får fler ersättningskrav för resa med egen bil hela vägen till sjukvården eftersom avstånden på Gotland är relativt små. Förvaltningen har inte kunnat få fram kostnader för ersättning till närmaste hållplats med taxi eller egen bil före 2017 då regelverket ändrades på grund av att underlag

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

gallras efter 2 år. När det gäller reseersättning för sjukresor med egen bil på Gotland syns en markant skillnad sen regelverket ändrades 2017 till att gälla för minst 8 behandlingar under en 4 veckors period. År 2015 betalade Regionen ut 425 405 kr i ersättning för sjukresor med egen bil, år 2017 sjönk ersättningen till 88 661 kr och år 2019 ökade ersättningen till 30 278 kr. Arbetsbelastningen för dessa ärenden med ersättning för egen bil upptog ca 70 % av en tjänst på enheten innan regelverket ändrades 2016 och 2017. Med största sannolikhet så kommer kostnaderna att öka för dessa resealternativ om regelverket ändrades 2016 och 2017. Med största sannolikhet så kommer kostnaderna att öka för dessa resealternativ om regelverket ändras och det blir ett mer fritt åkande.

Bifalles motionen för sjukresor på Gotland så bör egenavgiften vara minst 165 kr/enkelresa som motsvarar ca 20 % av resans kostnad.

Utfallet av antalet resor och kostnader är svårt att utröna framåt mer än att verksamheten vet att de ökar från år till år. Oavsett vilket alternativ som väljs så är högkostnadsskyddet 1 900 kr för sjukresor vilket innebär att den som nyttjar sjukresor aldrig betalar mer än den summan per år. t ändras och det blir ett mer fritt åkande.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av enhetschef Jyrki Vainio och handläggare Ewa Svedare Riddaregard via länk.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden föreslår fullmäktige att besluta att motionen avslås.

Yrkanden:

Tommy Gardell (S) yrkar på att 1. en enhetstaxa på sjukresor införs exklusive utomlännsresa. 2. Anslutningsresa med taxi eller egen bil ersätts till lämpligast hållplats som trafikeras.

Mariette Nicander (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Katarina Krusell (MP) yrkar bifall till Tommy Gardells yrkande.

Ordförande Karl-Johan Boberg (C) ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Tommy Gardells (S) yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

Votering

Votering begärs och verkställs.

JA röst för arbetsutskottets förslag och NEJ röst för Tommy Gardells (S) yrkande.

JA röster:

Gabriella Hammarskjöld (C)

Eva Gahnström (C)

Lars-Erik Benneck (M)

Mariette Nicander (M)

Karl-Johan Boberg (C)

NEJ röster:

Tommy Gardell (S)

Susanne Hafdelin (S)

Katarina Krusell (MP)

Per Edman (V)

Lars Engelbrektsson (SD)

Tony Johansson (S)

Med fem JA röster och sex NEJ röster vinner Tommy Gardells (S) yrkande bifall.

Beslutsunderlag

Motion till Regionfullmäktige 2019-02-25

Tjänsteskrivelse 2021-04-26

Tekniska Nämnden 2021-02-17 § 41

Presentation på sammanträde.

Skickas till

Regionstyrelsen

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande